

Venäjä

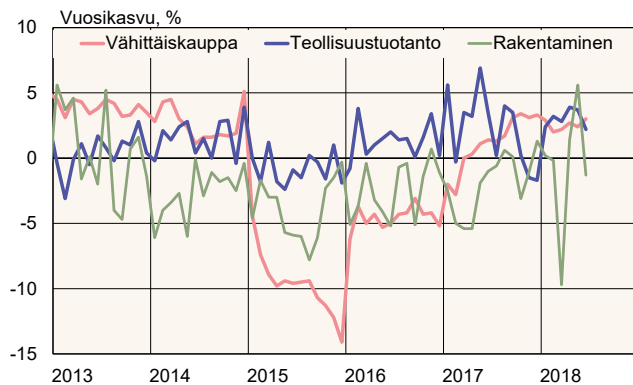
Venäjän talouskehitys edelleen vaihtelevaa. Kesäkuussa kasvua veti etenkin yksityinen kulutus, kun taas investointivetoisten alojen kehitys heikkeni pirteämpien kevät-kuukausien jälkeen. Venäjän talous näyttää kuitenkin jatkavan edelleen maltillisella kasvu-uralla odotusten mukaisesti.

Vähittäiskaupan vuosikasvu kiihtyi hieman kesäkuussa ja oli 3 %. Kasvua tukivat mm. kotitalouksien luottojen ripeä lisääntyminen sekä kesäkuun puolivälissä alkaneet jalkapallon MM-kisat. Kotitalouksien reaalitytulot eivät edelleenkään kasvaneet juuri ollenkaan. Reaalipalkkojenkin kasvu hidastui hieman, mutta ne nousivat edelleen 7 % vuotta aiemmasta.

Teollisuustuotannon vuosikasvu hidastui kesäkuussa 2 %:n tuntumaan ja kuukausitasolla kausitasoitettu teollisuustuotannon määrä jopa supistui hieman. Taustalla oli lähinnä jalostusteollisuuden kasvun hiipuminen, sillä kaivannaissektorin kehitys koheni sekä öljyn että maakaasun tuotannon kasvaessa. Rakentamisen keväällä alkanut kasvu taas tyssäsi jälleen kesäkuussa, sillä rakentaminen supistui runsaan prosentin vuotta aiemmasta.

Keskuspankin ja talousministeriön tuoreimmissa arvioissa Venäjän BKT:n vuosikasvun ennakoidaan kiihtyneen toisella neljänneksellä 2 %:n tuntumaan, kun se vielä tammi-maaliskuussa oli vain 1,3 %.

Venäjän päätoimialojen kehitys

Lähde: Macrobond.

Venäjän ja Yhdysvaltain presidentit tapasivat Helsingissä. Maanantain (16.7.) tapaamisessa oli esillä pääosin ulko- ja turvallisuuspoliittisia kysymyksiä, mutta myös taloussuhteista keskusteltiin. Presidentti Putinin mukaan presidentit sopivat esim. liike-elämän korkean tason työryhmän perustamisesta keskinäisten taloussuhteiden kehittämiseksi.

Maat eivät ole toistensa keskeisimpiä taloussuhteita ja taloussuhteiden kehitys on ollut vaisua Venäjän heikon taloustilanteen sekä maiden välisten poliittisten jännitteiden vuoksi. Viime vuonna maiden keskinäisen tavarakaupan arvo oli noin 25 mrd. dollaria. Yhdysvaltain osuus Venäjän tavarakaupassa oli 4 % ja Venäjän osuus Yhdysvaltain kaupassa alle

prosentin. Venäjä vie Yhdysvaltoihin lähinnä polttoaineita ja metalleja ja tuo sieltä koneita ja laitteita sekä kemikaaleja.

Amerikkalaisten suorien sijoitusten kanta Venäjällä oli viime vuonna vain 3 mrd. dollaria eli alle 1 % koko kannasta, vaikka suorien sijoitusten tilastoihin täytyykin suhtautua varauksella. Venäläisinvestointien kanta Yhdysvalloissa taas oli noin 7 mrd. dollaria, mutta niiden osuus koko kannasta oli hyvin pieni. Venäjä on etenkin tänä vuonna vähentänyt tuntuvasti myös omistuksessaan olevia Yhdysvaltain valtion velkakirjoja, minkä on arveltu johtuvan mm. pakoteriskeistä.

Toistaiseksi Yhdysvaltojen pakotteet ovat lähinnä rajoittaneet rahoituksen saatavuutta ja öljyntuotantoon liittyvän teknologian vientiä tietyille venäläisille yrityksille. Lisäksi useita venäläisiä yrityksiä ja henkilöitä on asetettu ns. SDN-pakotelistalle, jolloin mm. niiden varoja on jäädytetty. Mahdollisista uusista toimista keskustellaan tämän tästä ja esim. tällä viikolla on ehdotettu pakotteita Nord Stream 2 –kaasuputkelle. Venäjä taas on rajoittanut elintarvikkeiden tuontia muiden mukana myös Yhdysvalloista ja presidentti Putin pidensi viime viikolla rajoitteita vuoden 2019 loppuun.

Tänä vuonna kauppaa hankaloittavat myös uudet tullit. Yhdysvaltojen useille teräs- ja alumiinituotteille keväällä asettamista tuontitulleista aiheutuu talousministeriön arvion mukaan Venäjälle noin 540 milj. dollarin kustannukset. Venäjä asetti hiljattain vastatulleja eräille Yhdysvalloista tuoduille tavaroille (esim. muutamille rakennus- ja öljynporaus-teknologiaan liittyville tuotteille) ja on mukana Yhdysvaltain tulleista WTO:hon tehdyssä valituksessa.

Jalkapallon MM-kisoista pientä potkua Venäjän talouskasvuun. Venäjän järjestelykomitean mukaan maassa vieraili lähes 600 000 ulkomaalaista kisaturistia ja kaiken kaikkiaan 5 milj. ulkomaalaista turistia kisojen aikana. Sberbank arvioi ulkomaalaisten turistien kuluttaneen Venäjällä kisojen aikana yhteensä 1,5 mrd. dollaria eli kaksinkertaisen määrän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana.

Venäjän MM-kisojen valmisteluihin käytettiin virallisten tietojen mukaan noin 680 mrd. ruplaa (13 mrd. dollaria), joten ne on arvioitu historian kalleimmiksi jalkapallon MM-kisoiksi. Menoista pääosa suuntautui urheilu- sekä liikenneinfrastruktuurin rakentamiseen (270 ja 230 mrd. ruplaa), ja menot rahoitettiin pääosin federaatiobudjetista.

Koko MM-kisoilla on Venäjän järjestelykomitean arvion mukaan ollut maan talouteen noin 870 mrd. ruplan (17 mrd. dollaria) positiivinen vaikutus vuosina 2013–18 lähinnä infrastruktuuri-investointien ja turismitulojen myötä. Vuosina 2017–18 kisat ovat komitean mukaan tukeneet BKT:n kasvua 0,25 %-yksiköllä. Monissa muissa arvioissa tämän vuoden kasvuvaiikutukseksi on arvioitu 0,1–0,2 %-yksikköä.

Järjestelykomitea odottaa kisoista 150–200 mrd. ruplan vuotuista positiivista vaikutusta myös pidemmällä aikavälillä, jos niiden tarjoamat mahdollisuudet pystytään hyödyntämään täysimääräisesti. Muut arviot ovat pääosin penseämpiä, sillä esim. useimpien stadioninvestointien ennakoitaan jäävän tappiollisiksi.

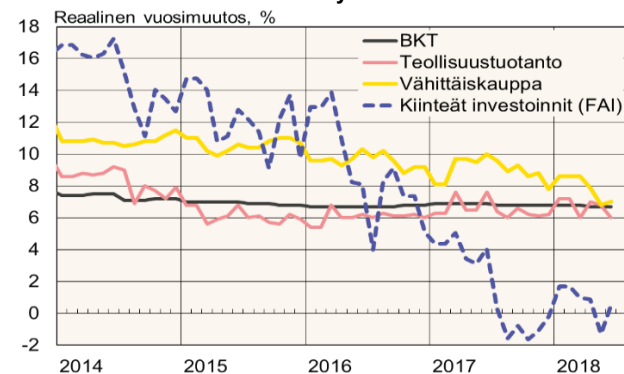
Kiina

Kiinan huhti-kesäkuun talouskasvu hidastui virallisissa tilastoissa vain marginaalisesti. Kiinan tilastoviraston mukaan BKT kasvoi 2. neljänneksellä 6,7 % vuodentakaisesta, kun kasvu aiempina 3 neljänneksenä oli 6,8 %. Huomattavan tasaisten BKT-lukujen taustalla investointien kasvu on hidastunut rutkasti. Kuukausittaisissa FAI-investointitilastoissa julkisia investointeja tehtiin huhti-kesäkuussa viime vuoden vastaavaa aikaa vähemmän, mikä näkyy myös infrastruktuuri-investointien kasvun huomattavana hidastumisena.

Tilastoviraston mukaan lähes 80 % huhti-kesäkuun BKT:n kasvusta tuli kulutusksynnän kasvusta. Silti tilastot osoittavat sekä tulojen että vähittäiskaupan kasvun hidastuneen. Käytävissä olevat tulot henkeä kohden kasvoivat tilastoviraston mukaan tammi-kesäkuussa reaalisesti 6,7 % vuotta aiemmasta, kun viime vuonna kasvu oli 7,3 %. Myös vähittäiskaupan kasvu on hidastunut vuoden toisella neljänneksellä ja kesäkuussa reaalin vuosikasvu oli 7 %.

Kuluttajahintainflaatio pysyi kesäkuussa tasaisena ja oli 1,9 %. Tuottajahintainflaatio kiihtyi hieman 4,7 prosenttiin.

Kiinan talousindikaattorien kehitys

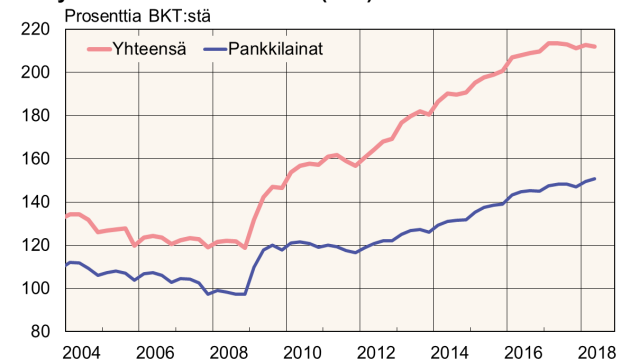
Lähteet: CEIC, Macrobond ja BOFIT.

Varjopankkisektorin lainananto on vähentynyt Kiinassa, mutta pankkilainakanta kasvaa. Yksityisen sektorin kotimainen luottokanta (TSF) oli kesäkuun lopussa 212 % BKT:stä. Velka/BKT-suhde on kääntynyt hienoiseen laskuun, mikä johtuu pankkisektorin ulkopuolisen rahoituksen tiukentuneesta sääntelystä. TSF-aggregaattiin sisältyvien ns. varjopankkisektorin instrumenttien (trust- ja entrust-luotot sekä pankkivekselit) kanta (30 % BKT:stä) on kääntynyt ensimmäistä kertaa laskuun ja oli kesäkuussa 5 % pienempi kuin viime vuoden lopussa. Pankkilainakannan kasvu jatkuu yli 12 prosentin vuosivauhtia ja se ylitti 150 prosenttia BKT:stä.

TSF-aggregaatti kuvaa rahoitusta yksityiselle sektorille. BIS:n mukaan Kiinan kokonaisvelkakanta (sis. valtion velka, muttei rahoitussektoria) oli viime vuoden lopussa 256 % BKT:stä. BIS:n tilastoissa velka/BKT-suhde kääntyi loka-joulukuussa laskuun ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2011.

Velkakannan supistuminen voi jäädä väliaikaiseksi, sillä markkinaepävarmuuksien kasvaessa rahapolitiikkaa on kevennetty ja myös pyrkimyksistä hillitä rahoitusmarkkinariskejä voidaan joutua joustamaan. Lehtitietojen mukaan mm. omaisuudenhoitotuotteiden sääntelyä tiukentavan uudistuksen heinäkuista voimaanastumista lykättiin.

Yksityisen sektorin luottokanta (TSF) suhteessa BKT:hen

Lähteet: Macrobond, Kiinan keskuspankki ja BOFIT.

Kiinassa pankit laskevat liikkeelle eniten vihreitä velkakirjoja. Vihreillä velkakirjoilla tarkoitetaan joukko-velkakirjoja, joilla rahoitetaan ympäristönsuojelua tukevia hankkeita. Kansainvälisen asiantuntijaorganisaatio Climate Bonds Initiativen (CBI) mukaan kansainvälisten standardien mukaisia vihreitä velkakirjoja laskettiin viime vuonna liikkeelle yhteensä 156 mrd. dollarin arvosta. Näistä 25 % oli peräisin Yhdysvalloista, ja 15 % sekä Ranskasta että Kiinasta. Vuoden 2017 suurin yksittäinen vihreä velkakirja oli Ranskan valtion (11 mrd. USD) ja toiseksi suurin China Development Bankin (5 mrd. USD) liikkeeseen laskema. Kuluva vuoden alkupuoliskolla Kiinassa laskettiin liikkeeseen 22 uutta vihreää velkakirjaa, arvoltaan yhteensä reilut 3 mrd. dollaria.

Kiinassa vihreitä velkakirjoja laskettiin kaiken kaikkiaan liikkeeseen viime vuonna 36 mrd. dollarin arvosta (vuosikasvu 5 %). Kuitenkin aiempaa suurempi osa (38 %) oli vihreitä ainoastaan Kiinan omien standardien mukaan. Vihreiden velkakirjojen markkinoita dominoivat pankit, joiden osuus liikkeeseenlaskuista oli viime vuonna 74 %. Vaikka osuus on pienentynyt, on se selvästi maailman keskiarvoa (25 %) suurempi.

Toisin kuin kansainvälisesti, vihreiksi lasketaan Kiinassa esimerkiksi puhtaaseen hiileen ja hiilenpolton tehokkuuteen liittyvät projektit sekä fossiilisten polttoaineiden voimalaitosten muutosasennukset. Kansainvälisten standardien mukaan käytännössä kaikki velkakirjoista kertyneet varat tulee käyttää vihreisiin projekteihin, kun kiinalaisstandardien mukaan lähes puolet varoista voidaan käyttää esimerkiksi pankkilainojen takaisinmaksuihin tai kasvattamaan yrityksen käyttöpääomaa.

Keskuspankin arvion mukaan Kiinassa tarvittaisiin vuosittain noin 2000–4000 mrd. juanin (320–640 mrd. USD) investointeja ympäristönsuojeluun ja ilmastonmuutoksen vastaiseen taisteluun. Vihreiden velkakirjojen käyttöön onkin kannustettu erinäisin politiikkatoimin ja ne lisättiin juuri mm. keskuspankkirahoituksen katteeksi käyvien vakuuksien joukkoon.